

۱۳۸۲ / ۰۷ / ۳۰

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

مرکز اطلاعات آنلاین ایران
تشریف دار

پایان نامه کارشناسی ارشد آموزش پرستاری
گرایش داخلی جراحی

موضوع:

بررسی مقایسه‌ای علل ترس بیماران تحت آنتیوگرافی عروق کرونر از دیدگاه بیماران و پرستاران
در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

استاد راهنمای:

سرکار خانم دکتر پارسا یکتا

اساتید مشاور:

سرکار خانم بصام پور
جناب آقای مهران

نگارش:

حمیده اثنا عشری

۱۳۸۱

۴۸۹۲۶

تقدیم به پدر و مادر عزیزم.

۴۸۹۲۴

بدون حمایت‌های پایدار و به موقع

سرکار خانم دکتر زهره پارسا یکتا؛ استاد راهنمای ریاست محترم دانشکده پرستاری و
مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

سرکار خانم دکتر ترانه تقی، سرکار خانم شیوا بسامپور و جناب آقای عباس مهران؛
اساتید مشاور

انجام این تحقیق میسر نمی‌گردد.

سپاس فراوان از

مسئولان کتابخانه

خانم میرعماد و آقای انصاری مسئولان مرکز کامپیوتر دانشکده
که در مراحل جستجو و استفاده از منابع، پردازش داده‌ها، تایپ و چاپ این تحقیق از
پشتیبانی بی‌دریغشان بھرمند شدم.

با تشکر از کلیه پرستاران و بیمارانی که با دقت و حوصله پرسشنامه‌های این تحقیق را

تکمیل نمودند.

چکیده

پژوهش حاضر مطالعه‌ای مقطعی است که دیدگاه دو گروه از بیماران و پرستاران آنان - مجموعاً ۹۱ نفر- را در رابطه با علل ترس بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران مقایسه می‌کند. آبزار مورد استفاده شامل یک پرسشنامه جهت بررسی و شناخت متغیرهای دموگرافیک بیماران و پرستاران، یک چک لیست از علل ترس حاوی ۳۰ علت احتمالی ترس بیماران که توسط بیماران و پرستاران تکمیل می‌شد و نیز مقیاس اندازه‌گیری مقدار ترس بود که توسط بیماران تکمیل می‌شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی، آزمون آماری علامت و آزمون t توسط نرم‌افزار آماری SPSS استفاده شد.

نتایج بدست آمده نشان داد دیدگاه پرستاران و بیماران در رابطه با علل ترس قبل و بعد از آنژیوگرافی در دو مورد و بعد از آنژیوگرافی تنها در یک مورد اشتراک دارد. از میان علل ذکر شده به عنوان علل ترس بیماران، ۱۷ مورد بعد از آنژیوگرافی باعث ترس کمتری در بیماران شده‌اند و دو مورد ترس بیشتری را ایجاد کرده‌اند. در مقایسه شدت ترس سایر علل، مورد معنی دار مشاهده نشد. مقایسه میانگین شدت ترس بیماران نیز نشان داد که شدت ترس بیماران بعد از آنژیوگرافی نسبت به قبل از آنژیوگرافی کمتر است ($P=0.005$).

با توجه به این موارد می‌توان نتیجه گرفت که پرستاران به دقت و توجه بیشتری در ارزیابی ترس بیماران تحت آنژیوگرافی نیاز دارند. استفاده از یک ابزار ارزیابی به عنوان روشی جهت ارتقاء سطح مراقبت پیشنهاد می‌شود.

واژه‌های کلیدی: درک پرستار، ترس بیمار، آنژیوگرافی عروق کرونر، بیماریهای عروق کرونر.

فهرست مطالب:

صفحه	عنوان
	فهرست جداول
۱-۱۵	فصل اول: مقدمه
۱-۱۰	۱-۱- زمینه پژوهش
۱۱	۲-۱- عنوان پژوهش
۱۱	۳-۱- هدف کلی
۱۱-۱۲	۴-۱- هدف ویژه
۱۲	۱-۵- سوالات پژوهش
۱۳	۶-۱- تعریف واژه‌ها
۱۴	۷-۱- پیش‌فرضهای پژوهش
۱۴-۱۵	۸-۱- محدودیتهای پژوهش
۱۶-۴۹	فصل دوم: بررسی متون
۱۷-۳۶	۱-۲- چارچوب پژوهش
۳۷-۴۹	۲-۲- بررسی متون
۳۷	۱-۲-۲- مقدمه
۳۷	۲-۲-۲- مروری بر مطالعات انجام شده
۵۰-۵۸	فصل سوم: مواد و روش کار
۵۱	۱-۳- روش پژوهش
۵۱	۱-۱-۳- نوع پژوهش
۵۲-۵۴	۲-۳- نمونه‌گیری
۵۲	۱-۲-۳- روش نمونه‌گیری
۵۲	۲-۲-۳- مشخصات واحدهای مورد پژوهش
۵۴	۳-۲-۳- تعداد نمونه
۵۴	۳-۳- محیط پژوهش
۵۵	۴-۳- ابزار و روش جمع‌آوری داده‌ها
۵۶	۱-۴-۳- اعتبار علمی
۵۷	۲-۴-۳- اعتماد علمی
۵۷	۳-۵- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

۵۷	۱-۳-۵-۱- روش‌های آماری
۵۸	۶-۳- ملاحظات اخلاقی
۵۹-۱۱۲	فصل چهارم: یافته‌های تحقیق
۱۱۳-۱۴۴	فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری
۱۱۴	۱-۵- نتایج پژوهش
۱۱۵-۱۳۹	۲-۵- بحث و بررسی یافته‌ها
۱۴۰	۳-۵- نتیجه‌گیری نهایی
۱۴۲	۴-۵- کاربرد یافته‌ها
۱۴۴	۵-۵- پیشنهادات
	۶-۵- فهرست منابع
	عنوان و چکیده به زبان انگلیسی
	ضمیمه

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۶۲	جدول ۴-۱- توزیع فراوانی مطلق و نسبی جنس بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۶۳	جدول ۴-۲- توزیع فراوانی مطلق و نسبی سن بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۶۴	جدول ۴-۳- توزیع فراوانی مطلق و نسبی وضعیت تأهل بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۶۵	جدول ۴-۴- توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان تحصیلات بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۶۶	جدول ۴-۵- توزیع فراوانی مطلق و نسبی وضعیت شغلی بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۶۷	جدول ۴-۶- توزیع فراوانی مطلق و نسبی ادامه وضعیت اشتغال به دنبال بیماری بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۶۸	جدول ۴-۷- توزیع فراوانی مطلق و نسبی جنس پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۶۹	جدول ۴-۸- توزیع فراوانی مطلق و نسبی سن پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۷۰	جدول ۴-۹- توزیع فراوانی مطلق و نسبی سابقه کار پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۷۱	جدول ۴-۱۰- توزیع فراوانی مطلق و نسبی میزان تحصیلات پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱
۷۲	جدول ۴-۱۱- توزیع فراوانی مطلق و نسبی شیفت کاری پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۱۲-۴- توزیع فراوانی مطلق و نسبی سمت پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۱۳-۴- توزیع فراوانی مطلق و نسبی گذراندن دوره بازآموزی پرستاری ویژه پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۱۴-۴- توزیع فراوانی مطلق و نسبی رتبه‌های اول تا پنجم علل ترس قبل و بعد از آنژیوگرافی از دیدگاه بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۱۵-۴- توزیع فراوانی مطلق و نسبی رتبه‌های اول تا پنجم علل ترس قبل و بعد از آنژیوگرافی از دیدگاه پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۱۶-۴- توزیع فراوانی مطلق و نسبی رتبه‌های اول تا پنجم علل ترس قبل از آنژیوگرافی از دیدگاه بیماران و پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۱۷-۴- توزیع فراوانی مطلق و نسبی رتبه‌های اول تا پنجم علل ترس بعد از آنژیوگرافی از دیدگاه بیماران و پرستاران مراقبت‌کننده از بیماران تحت آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۱۸-۴- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "روش آنژیوگرافی" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۱-۱۳۸۰

جدول ۱۹-۴- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "عدم اطمینان در مورد بیماری" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۲۰-۴- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "عدم تطابق با بیماری" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۲۱-۴- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از نیاز به "عمل جراحی قلب" قبل و

بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال

۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۲۲- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "نتیجه آنژیوگرافی" قبل و بعد از ۸۴ آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۱- ۱۳۸۰

جدول ۴-۲۳- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "بالا بودن هزینه درمان" قبل و ۸۶ بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۲۴- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "بی حرکتی در تخت بعد از ۸۷ آنژیوگرافی" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۲۵- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "ناتوانی از سرگیری الگوی زندگی ۸۸ قبلی" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۲۶- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "احتمال مرگ" قبل و بعد از ۸۹ آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۱- ۱۳۸۰

جدول ۴-۲۷- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "درد" قبل و بعد از آنژیوگرافی ۹۰ عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۲۸- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "احساس بی پناهی" قبل و بعد از ۹۱ آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۱- ۱۳۸۰

جدول ۴-۲۹- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "مجادله با پرسنل" قبل و بعد از ۹۲ آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۱- ۱۳۸۰

جدول ۴-۳۰- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "نداشتن رفتار مؤدبانه با بیمار ۹۳ حین آنژیوگرافی" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۳۱- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "غیبت از محل کار" قبل و بعد از ۹۴

آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال -۱۳۸۱

۱۳۸۰

جدول ۴-۳۲- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "ناآشنایی با محیط" قبل و بعد از ۹۵ آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال -۱۳۸۱

۱۳۸۰

جدول ۴-۳۳- مقایسه شدت ترس بیماران در مورد "از دست دادن درآمد" قبل و بعد از ۹۶ آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال -۱۳۸۱

۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۳۴- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران در مورد "از دست دادن سلامتی" قبل ۹۷ و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال -۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۳۵- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "دستگاهها و سروصلای آنها" قبل ۹۸ و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال -۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۳۶- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران در مورد "دوری از خانه" قبل و بعد ۹۹ از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال -۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۳۷- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "وقت ناکافی پرستاران" قبل و بعد ۱۰۰ از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال -۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۳۸- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران در مورد "دوری از بستگان" قبل و ۱۰۱ بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال -۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۳۹- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "ایجاد مزاحمت برای کادر درمان" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۰۲ -۱۳۸۰-۱۳۸۱

جدول ۴-۴۰- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "در دسترس نبودن پرستاران" قبل ۱۰۳ و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال -۱۳۸۰-۱۳۸۱

- جدول ۴-۱- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "احتمال مشکلات جنسی" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱ ۱۰۴
- جدول ۴-۲- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "عدم تجهیزات کافی در اتاق آنژیوگرافی" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱ ۱۰۵
- جدول ۴-۳- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "احتمال کمبود مهارت پزشک و دستیارانش" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱ ۱۰۶
- جدول ۴-۴- توزیع فراوانی شدت ترس بیماران از "انجام آنژیوگرافی در بیمارستان آموزشی" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱ ۱۰۷
- جدول ۴-۵- مقایسه شدت ترس بیماران از "نداشتن اطلاعات کافی در مورد بیماری و نحوه مراقبت از خود" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱ ۱۰۸
- جدول ۴-۶- مقایسه شدت ترس بیماران از "عوارض بعد از آنژیوگرافی" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱ ۱۰۹
- جدول ۴-۷- مقایسه شدت ترس بیماران از "انتظار برای انجام آنژیوگرافی" قبل و بعد از آنژیوگرافی عروق کرونر در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۰-۱۳۸۱ ۱۱۱

فصل اول

مقدمه

زمینه و اهمیت پژوهش

از دیرباز انسان به اهمیت قلب به عنوان یک عضو حیاتی پی برد^۱، به این امر واقع بوده است که اگر اختلال و اشکالی در کار قلب پیش آید باعث به مخاطره افتادن حیات وی خواهد شد(هرست^۱ ۱۹۹۴ صفحه ۶۳۱).

قارونی و نیاکان لاهیجی (۱۳۷۳) می گویند: بیماریهای قلبی-عروقی از مهمترین عوامل مرگ و میر در سراسر جهان به ویژه کشورهای صنعتی است. تردیدی نیست که کم تحرکی و فقدان فعالیت بدنی به عنوان دستاورد زندگی ماشینی نقش مهمی در بروز این اختلالات دارد. با این همه عوامل متعدد دیگری نیز در ایجاد بیماریهای قلبی-عروقی دخالت دارند که بعضی توسط محققین شناخته شده و بسیاری از آنها هنوز ناشناخته‌اند(صفحه ۷۷). کاپلان، ریچ و کنستاد^۲ (۱۹۹۹) تعداد

1- Hurst

2- Kaplan & Reich & Konstadt

بیماران مبتلاه به بیماریهای قلبی را در آمریکا هفده میلیون نفر ذکر نموده‌اند که یازده میلیون نفر از آنها مبتلاه به بیماری عروق کرونر (CAD)^۱ می‌باشند (صفحه ۳).

آندرهیل وودز و سیوارایان^۲ (۲۰۰۰) علت ۹۳۰ هزار مورد مرگ سالانه در آمریکا را ناشی از بیماریهای قلب و عروق ذکر می‌کنند که ۵۰ هزار مورد آن در اثر CAD می‌باشد که بیش از ۱۶۵ هزار مورد قبل از ۶۵ سالگی بروز می‌نماید و بیش از نیمی از آنها در زنان رخ می‌دهد (صفحه ۲۰۱). CAD شایعترین بیماری قلبی در آمریکا و اروپای غربی است و تخمین زده می‌شود بزرگترین علت مرگ ناشی از بیماریهای غیر واگیر در دنیا در سال ۲۰۲۰ باشد (صفحه ۴۸۱).

بیماری عروق کرونر فقط اختصاص به دنیای غرب ندارد به طوری که سازمان بهداشت جهانی به این واقعیت توجه کرده است که همه گیری نوین عصر جدید، بیماری عروق کرونر می‌باشد که افراد مسن را به علت ویژگی اجتناب‌ناپذیر زندگی بشری یعنی پیری مبتلاه می‌سازد (شجاع تهرانی به نقل از پارک^۳ ۱۳۷۷، صفحه ۶). از نظر سازمان بهداشت جهانی در چند دهه گذشته مهمترین عامل مرگ و میر در گروههای سنی مختلف در کشورهای جهان بخصوص در کشورهای در حال توسعه ابتلاء به بیماریهای واگیردار بوده است. تحولاتی که در چند سال اخیر از لحاظ پیشرفت عوامل اجتماعی و اقتصادی در کشورهای مختلف به وقوع پیوسته، الگوی ابتلاء به بیماریها را به طور کلی در معرض دگرگونی قرار داده است که این امر ناشی از عللی همچون افزایش جمعیت، شهرنشینی، نامناسب بودن روابط انسانی در جوامع صنعتی و رو به رشد، پیدایش ماشین و به دنبال آن ترافیک سنگین و عدم انجام فعالیت بدنی و افزایش مشغله فکری و عوامل تنفس‌زای روانی می‌باشد. به همین لحاظ بروز بیماریهای عروق کرونر و به دنبال آن بیماری انفارکتوس

1- Coronary Artery Disease
2- Underhill , Woods & Sivarajan
3-Park

قلبی را می‌توان در این زمرة قرار داد که از علل مرگ و میر بخصوص در میانسالان و افراد مسن کشورهای پیشرفته صنعتی به شمار می‌روند و امروزه در کشورهای در حال توسعه نیز به تدریج مشاهده می‌شود که بیشتر افراد را در سن باروری اقتصادی گرفتار نموده و موجب مرگ آنان می‌گردد (انجمن پیشگیری از بیماریهای قلبی-عروقی ۱۹۸۹ صفحه ۱).

گانر^۱ (۱۹۹۰) معتقد است که بیماریهای قلبی از جمله شایعترین و خطرناکترین مسائلی است که زندگی بشر را تهدید می‌کند و امروزه سومین علت مرگ و میر پس از سرطانها را تشکیل می‌دهد (صفحه ۲۴۹). علیرغم این که میزان مرگ و میر ناشی از بیماریهای قلبی و عروقی طی چند دهه اخیر با تغییرات زیادی همراه بوده است و همچنین با پیشرفت تکنولوژی و ساخت وسایل تشخیصی و درمانی مدرنتر هنوز مرگ و میر ناشی از بیماریهای قلبی-عروقی یک مسئله مهم به شمار می‌رود (تاترو و پولاسک^۲ ۱۹۹۶ صفحه ۴۷۶). علت اصلی مرگ و میر در سال ۱۹۹۰ بیماریهای قلبی با شش میلیون و دویست هزار مورد مرگ در جهان بوده است (جهانگیری ۱۳۶۷، صفحه ۵). روند افزایش مرگ و میر ناشی از ابتلا به بیماریهای قلبی - عروقی رویه افزایش است چنانچه به گزارش سازمان بهداشت جهانی در سال ۱۹۹۶ حدود ۱۵ میلیون نفر در اثر ابتلاء به بیماریهای گردش خون فوت نمودند که از این تعداد هفت میلیون و دویست هزار مورد به تنها در مورد بیماریهای عروقی کرونر بوده است (توانا ۱۳۷۹، صفحه ۷۱).

از میان آمارهای جهانی مرگ و میر ناشی از بیماریهای مذکور بنا به گفته بوچر و ملاندر^۳ (۱۹۹۹) ۹۳۰ هزار مورد آن مربوط به ایالات متحده می‌گردد (صفحه ۲۰۱).

1- Gunner

2- Tatro & Polask

3- Bucher & Melander